

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСІВНИЦТВА

Методичні рекомендації
для виконання практичних робіт та тестові питання із дисциплін
«Методологія наукових досліджень та основи наукових досліджень»

Ужгород – 2022

Потіш Л.А. Методичні рекомендації для виконання практичних робіт та тестові питання із дисциплін «Методологія наукових досліджень та основи наукових досліджень»/ Л.А. Потіш, В.І. Роман, А.Л. Потіш – Ужгород: Видавництво УжНУ "Говерла", 2022. - 38с.

Укладачі:

доц. кафедри лісівництва ДВНЗ «УжНУ», к.б.н. доцент Потіш Л.А.,
викладач кафедри лісівництва ДВНЗ «УжНУ» Роман В.І.,
асистент кафедри лісівництва ДВНЗ «УжНУ» Потіш А.Л..

Методичні вказівки призначені для виконання практичних робіт із навчальних дисциплін «Методологія наукових досліджень та основи наукових досліджень» студентами вищих навчальних закладів III – IV рівня акредитації. Розраховані для підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр» та «Магістр» із спеціальності 205 «Лісове господарство».

Рецензент: к.б.н. доц. Мірутенко В.В.

Рекомендовано до друку методичною комісією

*географічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний
університет» (протокол №2 від 26/09/2022)*

© Потіш Л.А., Роман В.І., Потіш А.Л.

Практична робота №1

Тема: Формулювання теми наукового дослідження.

Мета: набути навички з формулювання теми, визначення об'єкту та предмету дослідження.

Завдання: сформулювати 5 тем наукового дослідження.

Хід роботи

1) У ході виконання роботи кожен студент повинен сформулювати п'ять тем наукових досліджень різних лісівничих спрямувань. При формулюванні теми наукового дослідження вказують її назву (або змістовний заголовок). У назві теми необхідно відобразити такі основні складові як: проблематику дослідження, мету та завдання, галузь використання, об'єкт дослідження, предмет дослідження. Крім того, не потрібно забувати, що тема має містити актуальність та новизну майбутніх досліджень;

Оформлення результатів роботи студенти проводять у довільній формі.

Контрольні питання

1. Назвіть основні етапи наукового дослідження:?
2. Назвіть основні вимоги, яких потрібно дотримуватись при формулюванні теми наукового дослідження?
3. Що таке об'єкт та предмет наукового дослідження?
4. Що таке мета наукового дослідження?
5. Що таке наукова проблематика?
6. Назвіть основні види наукових робіт?

Практична робота №2

Тема: Визначення об'єкту та предмету дослідження. Постановка мети і завдань наукового дослідження.

Мета: навчитись правильно визначати об'єкт та предмет наукового дослідження; навчитись здійснювати постановку мети та завдань при проведенні досліджень.

Завдання: для сформульованих тем наукового дослідження, визначити об'єкт та предмет дослідження, описати мету та завдання дослідження.

Хід роботи

Згідно наведеного студентом переліку тем, необхідно для кожної теми визначити об'єкт та предмет дослідження. Слід звернути увагу, що об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу співвідносяться між собою, як загальне і часткове. Іншими словами, в об'єкті виділяється одна з частин, яка є предметом дослідження. Саме на предмет дослідження скерована основна увага дослідника, оскільки предмет визначає й тему наукового дослідження.

Заключним етапом виконання даної роботи є постановка мети та завдань наукового дослідження. Мета дослідження – це визначення кінцевого результату дослідження. Мета повинна відображатись у темі роботи та містити очікувані результати та завдання дослідження. Завдання ж розглядаються як основні етапи дослідження і слугують послідовному досягненню поставленої мети.

Контрольні питання

1. Що таке предмет дослідження?
2. Що таке завдання дослідження?
3. Для чого формулюють мету дослідження?
4. Які основні етапи досліджень?
5. Що слугує досягненню мети?

Практична робота № 3

Тема: Складання огляду літератури. Визначення сучасного стану вивченості проблематики дослідження.

Мета: набути навичок із складання аналітичного огляду літературних джерел за темою дослідження.

Матеріали: бібліотечний фонд УжНУ, інтернет-ресурси.

Завдання: скласти літературний (аналітичний) огляд за темою наукового дослідження.

Короткі теоретичні відомості

Організація наукового дослідження передбачає вивчення стану об'єкта дослідження, конкретизацію місця наукової теми у науковому дослідженні та визначення об'єкта дослідження. На даному етапі відбувається попереднє визначення теоретичної бази (теоретичні основи, що є базою для наукового дослідження, розгляд історії, оцінка сучасного стану проблеми, збір інформації про об'єкт, висунення і обґрунтування гіпотез).

Ознайомлення з опублікованими за темою дослідження науковими працями починається відразу після розроблення ідеї, тобто задуму наукового дослідження, котрий знаходить своє відображення в темі дослідження. Така постановка питання дає змогу цілеспрямованіше шукати літературні джерела за обраною темою і краще опрацювати матеріал, опублікований у працях інших учених, бо витoki основних питань проблеми майже завжди закладені в попередніх дослідженнях. Огляд літератури – це текст, у якому викладено у стислій формі основний зміст первинних документів з певної теми, що з'явилися за певний період, чи узагальнено їхній зміст. Огляди знайомлять із сучасним станом наукової проблеми, а також виявляють тенденції та перспективи розвитку відповідних галузей науки. Огляди містять систематизовані наукові дані з певної теми, отримані в результаті аналізу першоджерел.

Хід роботи

1. Використовуючи бібліотечний фонд УжНУ скласти аналітичний літературний огляд за однією з тем згідно переліку (***вибираємо із попередньої практичної роботи***). Обсяг огляду повинен становити від 3-7 сторінок машинописного тексту.

В огляді літератури потрібно окреслити основні етапи розвитку наукової думки згідно обраної теми. Написання огляду частіше всього починають із знайомства з роботами загального характеру, а потім переходять до джерел, в яких висвітлюються конкретні проблеми досліджуваної тематики. Їх розгляд може проводитись у різній послідовності. Доцільно переглядати і читати джерела у ***зворотньо-хронологічному*** порядку, тобто спочатку – сучасні публікації, а потім більш ранні.

У роботі потрібно стисло й критично висвітлити роботи попередників, вказавши питання, котрі залишилися невирішеними. Закінчують огляд літератури коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

2. Окремо, крім огляду, потрібно вказати список використаної літератури, яка була використана при складанні огляду. Кількість літературних джерел не регламентується. Бібліографічний список джерел повинен бути оформлений відповідно до ДСТУ 8302:2015.

Контрольні питання

1. Що таке огляд літератури?
2. Які бувають види огляду літератури?
3. Назвіть основну мету складання огляду літератури?
4. Назвіть основні типи наукових публікацій, які найбільш доцільно використовувати при складанні огляду.

Практична робота №4

Тема: Вибір методів наукового дослідження

Мета: навчитись здійснювати підбір методів наукового пізнання в залежності від теми наукового дослідження.

Матеріали: бібліотечний фонд УжНУ, інтернет-ресурси.

Завдання: згідно теми наукового дослідження підібрати методи наукового пізнання.

Короткі теоретичні відомості

Сучасна наука володіє потужним арсеналом різноманітних методів, які призначені для розв'язування різних за своїм характером наукових задач. При проведенні конкретного наукового дослідження використовуються ті методи, які спроможні дати глибоку й всебічну характеристику досліджуваного явища. Вибір їх залежить від мети і завдань дослідження, специфіки предмета пізнання. Вирізняють методи загальні (або загальнофілософські), загальнонаукові, які застосовують у дослідницькому процесі різних наук, і спеціальні – при розв'язанні прикладних наукових задач.

Загально-філософські методи – це методи, що формулюють загально методологічні принципи, визначають сутність і логіку дослідження об'єкта. Фундаментальним, узагальненим методом пізнання дійсності є діалектичний метод. Об'єктивну основу його утворюють найбільш узагальнені закони розвитку матеріального світу. Діалектичний підхід дає змогу обґрунтувати причинно-наслідкові зв'язки, процеси диференціації та інтеграції, постійну суперечність між сутністю і явищем, змістом і формою, об'єктивність в оцінюванні дійсності. Діалектика виступає як знаряддя пізнання у всіх галузях науки і на всіх етапах наукового дослідження. Вона визначає позиції дослідника, стає основою інтерпретації об'єкта та суб'єкта пізнання, процесу пізнання та його результатів.

Загальнонаукові методи дослідження умовно поділяють на три групи:

1) теоретичні методи - методи, що використовуються на теоретичному рівні дослідження. Особливість теоретичного дослідження полягає у використанні абстрактних уявлень, ідей, положень, концепцій, які мають безпосереднє відношення до процесу практичного пізнання. Найчастіше у

процесі теоретичного пізнання наука послуговується методом сходження від абстрактного до конкретного, гіпотетико-дедуктивним, системним методами.

2) емпірико-теоретичні – методи, що використовуються як на теоретичному, так і на емпіричному рівнях дослідження (аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія, моделювання). Сутність їх полягає у зорієнтованості на безпосередню дійсність й одночасному використанні абстрактних пізнавальних образів (уявлень, ідей, понять, концепцій), які стосуються цієї дійсності.

3) емпіричні – методи емпіричного дослідження (спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння). Найхарактерніша їх особливість полягає у пізнанні феноменів, їх зв'язків і відношень завдяки безпосередньому з'ясуванню їх параметрів.

Спеціальні методи – це сукупність специфічних методів кожної конкретної науки, які є базою для вирішення дослідницької проблеми.

Хід роботи

1) Згідно обраної теми наукового дослідження, необхідно підібрати методи наукового пізнання, за допомогою яких, на погляд студента, буде досягнута мета досліджуваної проблематики.

2) Для кожного з обраних методів потрібно навести обґрунтування вибору (де і для чого даний метод буде застосований).

3) Результати роботи оформити у довільній формі.

Контрольні питання

1. Назвіть і охарактеризуйте рівні та форми пізнання.

2. Що таке метод наукового дослідження?

3. Наведіть класифікацію методів наукового пізнання?

4. Наведіть методи досліджень, які використовують в лісівництві.

Практична робота № 5

Тема: Написання анотації до наукової публікації.

Мета: здобути навички із оформлення та правильного складання анотації до наукової роботи (дипломної роботи, тез, наукової статті)

Матеріал: дипломні роботи випускників кафедри, збірники матеріалів конференцій, фахові наукові журнали.

Завдання:

Хід роботи

Перед початком роботи, ознайомтеся із декількома анотаціями фахових статей наукових журналів представлених викладачем. Перегляньте написаний Вами рукопис, і визначте структуру власної анотації. Умовно розділіть анотацію на три частини. Найчастіше, в першій частині (один абзац) анотації описують основні питання та методи, які розглянуті та застосовані в науковій роботі (Опишіть в 1-2 реченнях). Старайтеся не висвітлювати загальних фраз та другорядної інформації. В другій частині (основній) – описуються ключові результати проведених досліджень, із зазначенням кількісних та якісних показників досліджень (експерименту). Висвітлення цієї частини повинно бути послідовним та чітким. Основна частина анотації повинна складати 50-70 % від загального. В останній частині, формулюють основний висновок, щодо проведених досліджень (1-2 речення). Рекомендований обсяг анотації – до 2500 знаків друкованого тексту. Оформлення анотації проводите згідно чинних стандартів.

Контрольні питання

1. Що таке анотація?
2. Які частини анотації?
3. В якій частині описуються ключові результати?
4. Який рекомендований обсяг анотації?

Практична робота №6

Тема: Підготовка рукопису для публікації в фаховому науковому виданні

Мета: здобути навички із оформлення та правильного складання рукопису наукової роботи (дипломної роботи, тез, наукової статті)

Матеріал: дипломні роботи студентів.

Завдання: на основі бакалаврської кваліфікаційної роботи, підготувати матеріали для публікації у фаховому науковому журналі (на прикладі Наукового вісника НЛТУУ).

Хід роботи

На основі власної дипломної роботи, підготуйте статтю до публікації в фахову науковому журналі «Науковий вісник НЛТУУ». При підготовці публікації використовуйте чинні вимоги, щодо подачі наукових статей в даному журналі (текст подається в оригіналі):

Правила подачі наукових статей до збірника "Науковий вісник НЛТУ України"

Статті направляють до редколегії тільки в електронному вигляді одним файлом за електронною адресою nv@nltu.edu.ua

Параметри оформлення документа:

- формат документа - А4;
- поля - 2 см по периметру;
- формат файлу - *.doc (MS Word 2003), інші не приймаються;
- шрифт Times New Roman, 14pt, інтервал - 1.5;
- мова публікації: українська, російська, англійська (інша - за попереднім узгодженням);
- обсяг статті: 12-15 сторінок.

Титульна сторінка статті подається українською та англійською мовами і містить таку інформацію

УДК xxx.xxx: (xxx.xxx + xxx.xxx) Універсальний десятковий класифікатор

Ініціали та прізвища авторів через кому (українською мовою)

І. Б. Перший_Автор¹, І. Б. Другий_Автор², І. Б. Третій_Автор³

¹ Офіційна назва організації, місто, держава, ORCID автора¹;

² Офіційна назва організації, місто, держава, ORCID автора²;

³ Офіційна назва організації, місто, держава, ORCID автора³.

Назва статті українською мовою

Анотація. Один абзац тексту обсягом 1900–2500 знаків. Рекомендовано будувати більшість речень з таким початком: "Виявлено ...", "Встановлено ...", "З'ясовано ...", "Оцінено вплив ...", "Охарактеризовано закономірності ..." тощо.

Ключові слова: перше; друге; третє; четверте. (4-6 слів/словосполучень, жодне з яких не дублює слова з назви статті). Ключові слова роз'єднувати між собою крапкою з комою.

Ініціали та прізвища авторів через кому (англійською мовою)

Title of the article (назва статті англійською мовою)

Abstract. Один абзац тексту обсягом 1900–2500 знаків. Вимоги до анотації:

- сформулювати чітко та інформативно, тобто без загальних фраз, другорядної інформації;
- має бути оригінальним, тобто не копіювати україно- чи російськомовну анотацію;
- змістовним – відобразити основний зміст статті;
- структурованим – написаним одним абзацом тексту, але слідувати послідовності опису результатів у статті;
- "англомовним" – написаним якісною англійською мовою.

Анотація має містити преамбулу (1 речення), стислий опис методів проведення дослідження (1–2 речення), опис основних результатів (50–70% обсягу анотації) і лаконічні висновки чи перспективи подальших досліджень (1 речення).

У тексті потрібно застосовувати термінологію, яку використовують у профільних міжнародних англомовних журналах. Зважте на те, що Вашу статтю читатиме міжнародна аудиторія науковців. Тому текст анотації має

бути зв'язним, а його зміст – зрозумілим навіть не фахівцю без ознайомлення з основним змістом самої статті.

Для поєднання речень потрібно використовувати вирази "consequently", "moreover", "for example", "the benefits of this study", "as a result" тощо. Використовуйте активну, а не пасивну форму ("The study tested", а не "It was tested in this study").

Для оцінювання коректності перекладу анотації англійською мовою автору потрібно відразу після англійського тексту розмістити його україномовний варіант (*він не буде входити до тексту статті, позаяк потрібний тільки для перевірки якості англійського тексту*).

Ключові слова: перше; друге; третє; четверте. (4-6 слів/словосполучень, жодне з яких не дублює слова з назви статті). Ключові слова між собою потрібно роз'єднувати крапкою з комою.

Текст статті

Структура стандартної (оригінальної) статті:

- Вступ
- Матеріал і методи дослідження;
- Аналіз літературних джерел;
- Результати дослідження;
- Обговорення отриманих результатів;
- Висновки;
- Подяка (за потреби);
- Перелік використаних джерел;
- Інформація про авторів.

Детальніше про структуру статті:

Вступ (*Introduction*)

Вступ має містити *характеристику дослідженості проблеми* у світовій науковій літературі. Після цього потрібно вказати, що в цій предметній області знань ще не зроблено, що і становить актуальність такого дослідження. Висвітлення актуальності дослідження не повинно бути

багатослівним. Достатньо кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми та потребу її подальшого дослідження. Потім потрібно сформулювати *постановку завдання дослідження*, навести *об'єкт і предмет дослідження*. Завершити вступ потрібно конкретизацією *мети роботи* і формулюванням *основних завдань дослідження*. Варто також сформулювати елементи *наукової новизни* дослідження та *практичну значущість* отриманих результатів роботи.

Матеріал і методи досліджень (*Materials and Methods*)

Розділ має давати змогу повторити весь обсяг досліджень для перевірки даних, які отримав автор статті. Його, за потреби, можна поділяти на підрозділи. Розділ має створювати цілісне уявлення про те, що автору роботи відомі всі можливі джерела помилок, які можуть вплинути на результати дослідження.

Аналіз літературних джерел (*Analysis of Literary Sources*)

Обов'язковим елементом наукової статті є огляд літературних джерел, за допомогою яких з'ясовується стан дослідженості / розробленості порушеної проблеми й підтверджується потреба подальшого її дослідження / розроблення.

Шляхом критичного аналізу наукових літературних джерел автору потрібно обґрунтувати актуальність вибраної теми дослідження та показати ще невирішену проблему в цьому науковому напрямі. Для підтвердження власних аргументів шляхом посилання на авторитетне наукове джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору потрібно наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного висловлювання може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починають й завершують лапками й наводять в тій граматичній формі, в якій він поданий в джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані

іншими авторами, не потрібно виділяти лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовують вираз "так званий"; б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається; в) кожна цитата має обов'язково супроводжуватися посиланням на конкретне джерело; г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладанні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело; д) цитування не повинно бути ні надмірним, ні недостатнім, бо це знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу; е) якщо необхідно виявити ставлення автора наукової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак запитання; є) якщо автор дослідження наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вписується у круглі дужки. Варіантами таких застережень є (курсив наш – О. Т.), (підкреслено мною – О. Т.), (розрядка моя – О. Т.).

Посилання в тексті на літературні джерела

Посилання в тексті роблять у квадратних дужках згідно з їхнім переліком.

Результати дослідження (*Results*)

Розділ, за потреби, можна поділяти на підрозділи. Вимоги до написання цього розділу – загальні, як і для всіх міжнародних наукових видань. Деталі оформлення рукопису наведено на сайті (<http://nv.nltu.edu.ua/>).

Обговорення отриманих результатів (*Discussion*)

Коротко охарактеризуємо недоліки, що найчастіше трапляються у рукописах.

1. Латинські назви родів і видів наводять курсивом, прізвище автора та рік опису виду – звичайним шрифтом.
2. Не можна наводити посилання на таблицю або рисунок у вигляді окремого речення.
3. Треба уникати у реченнях "зайвих" слів. Це саме стосується більших за обсягом фрагментів тексту.
4. Одиниці виміру системи СІ наводять без крапки (м, г, га, моль), а нестандартизовані одиниці – зі скороченнями (екз./м² тощо).
5. Треба розрізняти символи "—", "-" та "-". Перший із них у рукописах не використовують.
6. Більшість редакторських правок зумовлені неправильним вживанням службових частин мови "в", "у", "і", "та", "з", "із", "зі" тощо.
7. У статтях замість виразу "на протязі" потрібно використовувати "протягом" чи "упродовж", замість "найбільш потужний" – "найпотужніший", "фауна міста Дніпропетровська" – "фауна міста Дніпропетровськ" і т.д.
8. Треба уникати слова "було": без нього, зазвичай, зміст речення не змінюється.
9. У статті бажано не використовувати скорочення наукових термінів.
10. Назви таблиць і рисунків (та примітки до них) мають бути "вичерпними". Читач не має додатково перечитувати "Матеріал і методи досліджень" або назву статті, щоб зрозуміти зміст таблиці чи рисунка, визначити повторність досліджень "(n = 15)" тощо.
11. Найчастіше редколегія відхиляє статті через відсутність статистичного опрацювання первинних даних (загальні вимоги до фахових публікацій).
12. Не рекомендовано вживати у тексті пасивний формат: "проби відбиралися" – "проби відбирали".
13. Якщо виникають питання щодо оформлення чи подання певних даних у статті – можна брати зразок останнього номеру збірника.
14. Діаграми, наведені у роботі, мають давати змогу їх редагувати (їх потрібно подавати в окремому файлі, наприклад, у середовищі Excel).

Висновки (*Conclusion*)

Висновки – 5–10 речень. Можна у вигляді списку, можна суцільним текстом.

Висновок, поряд із вступом, найбільш важлива частина наукової статті. У ньому зазначають підсумок здійсненого дослідження, висновки і

пропозиції, перспективи розвитку того чи іншого питання. Вдало написаний висновок логічно завершує наукову роботу, робить її цілісною і завершеною. Висновок тісно пов'язаний зі вступом. Якщо у вступі вказують мету і завдання наукової роботи, то у висновку зазначають, чи вдалося досягти поставленої мети з допомогою встановлених методів дослідження.

Подяки (якщо потрібні) (*Acknowledgements*)

Подяки подають після висновків перед бібліографічними посиланнями.

Інформація про авторів (*Notes on Contributors*)

Інформація про кожного автора у форматі: Прізвище Ім'я По-батькові, науковий ступінь, посада, місце роботи. Email:, ORCID, ResearcherID, ScopusID.

Перелік використаних джерел (*References*)

Перелік використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків у алфавітному порядку. Такий перелік – одна з істотних частин наукової роботи, що віддзеркалює самостійну творчу працю її автора і демонструє ступінь фундаментальності проведеного дослідження. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв та ін. Завдяки цьому можна уникнути повторних перевірок, вставок пропущених відомостей.

Просимо подавати джерела мовою оригіналу, без транслітерації, але оформлені за правилами або ДСТУ, або за сучасними європейськими форматами - APA, MLA, Chicago тощо.

Однією з важливих вимог щодо індексації статей наукометричними базами є перелік використаної літератури, який піддається розпізнанню автоматизованими системами оброблення інформації.

- література має бути оформлена у міжнародному форматі (*Бажано додати в оригіналі за ДСТУ 8302-2015*) перелік використаних

джерел окремим файлом або додати його у довідку про автора, щоб можна було перевірити правильність оформлення);

- обсяг використаних джерел 6-15;
- понад 50% джерел, мають мати цифровий ідентифікатор DOI.
- посилання мають бути тільки на опубліковані праці - статті, книги, матеріали конференцій.
- малоінформативні, несуттєві, недостовірні, неповні джерела редакція буде вилучати зі списку використаних джерел. Неприпустимо зазначати в літературних джерелах посилання на методичні вказівки, новинні сайти (з нестатичною інформацією), неповні джерела (без авторства, назви, року тощо).

Самостійно вивчіть вимоги щодо подання рукописів таких фахових лісівничих наукових журналів як: «Український журнал лісівництва та деревинознавства» (Ukrainian journal of forest and wood science) (НУБіП), «Наукові праці Лісівничої академії наук України» (НЛТУУ), «Лісівництво та агролісомеліорація» (Forestry and Forest Melioration) (УкрНДЦЛГА).

Контрольні питання

1. Що таке вимоги до оформлення?
2. Які обов'язкові частини рукопису?
3. Чим можуть відрізнятися вимоги до оформлення рукопису?
4. Який рекомендований обсяг рукопису?

Практична робота № 7

Тема: Складання заявки на фінансування наукових досліджень

Мета: навчитись подавати заявку для отримання фінансування (гранту) власних наукових досліджень.

Завдання: заповніть заявку на отримання грантової підтримки власних наукових досліджень.

Матеріал: ПОРЯДОК конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проектів з виконання наукових досліджень і розробок», форма заявки.

Хід роботи

Перед початком роботи, ознайомтеся із чинним «Порядком конкурсного відбору та фінансування Національним фондом досліджень проектів з виконання наукових досліджень і розробок». Після, потрібно зареєструватися на офіційному сайті Національного фонду досліджень України (<https://nrfu.org.ua>). Після реєстрації, на сайті заповніть інформацію щодо власного наукового профілю. Виконавши всі дії, спробуйте заповнити заявку для отримання грантової підтримки для власного проекту. Окремо, можете скористатися формою наведеною за таким покликанням - https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSel7J0OHo_zz7kBta61X9_oI0eIbjanmddZ2rUc9oq_dIGVgNg/viewform?usp=sf_link. Представлена онлайн-форма, створена викладачем згідно форми затвердженої рішенням наукової ради Національного фонду досліджень України протокол № 25 від 29 червня 2021 р. (Додаток 1). Заповнену онлайн-форму надішліть викладчу на перевірку.

Контрольні питання

1. Що таке Національний фонд досліджень України?
2. Які обов'язкові частини заявки на грант?
3. Чи проходять заявка на грант експертизу?
4. Який рекомендований обсяг заявки?

Практична робота № 8

Тема: Рецензування наукових рукописів.

Мета: набути навичок із рецензування різного роду наукових рукописів.

Матеріали: наукові рукописи студентів.

Завдання: написати рецензію на рукописи статей, які підлягають публікації.

Хід роботи

Рецензування статей здійснюється у системі двохстороннього сліпого рецензування (анонімно), при якому студенти оцінюють роботи своїх колег. Розкидка підготовлених наукових рукописів студентів між собою, проводиться викладачем рандомним методом. Студенти опрацьовують отриманий рукопис і оцінюють його у формі написання рецензії. Рецензія пишеться у довільній формі, у якій обов'язково підкреслюється: відповідність вимогам, що ставляться до наукових статей; новизна отриманих результатів та їх практичне значення; відповідність назви статті її змісту; обґрунтування висновків, зроблених автором(ами). Остаточним висновком рецензування є: рекомендація про прийняття статті до публікації, направлення для доопрацювання, відхилення. Також, студенти кількісно оцінюють рецензовану роботу від 0 до 100 балів, при цьому, критерії оцінювання встановлюють самостійно. Виготовлена рецензія із всіма реквізитами подається на перевірку викладачу.

Контрольні питання

1. Що таке рецензія?
2. Хто може бути рецензентом?
3. Яка мета рецензії?
4. Коли рукопис не приймається до друку?

ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ:

За науковою традицією методологію розглядають як:

1) програму наукових досліджень; 2) концептуальний виклад мети, змісту і методів дослідження; 3) проаналізовану вторинну наукову інформацію; 4) сукупність прийомів дослідження; 5) немає вірної відповіді.

Яке із приведених визначень є принципово неправильним:

1) модель - це неповна копія досліджуваного об'єкту; 2) точна модель досліджуваного об'єкту не потрібна; 3) надто неточна модель досліджуваного об'єкту не дає користі; 4) модель досліджуваного об'єкту має бути абсолютно точною; 5) немає вірної відповіді.

Яке із наведених визначень методики досліджень(МД)є невірним?

1) МД-це сукупність методів проведення роботи; 2) МД-це система правил використання методів, прийомів та операцій; 3) МД-це аналіз математичної моделі об'єкту; 4) МД-це сукупність прийомів, обладнання і методів проведення наукової роботи; 5) немає вірної відповіді.

Яке із наведених визначень є принципово неправильним?

1) синтез-метод пізнання, який дає змогу поділити предмет на частини; 2) аналіз-метод пізнання, який дає змогу поділити предмет на частини; 3) синтез-наслідок з'єднання окремих частин предмета в єдине ціле; 4) аналіз та синтез взаємопов'язані і є єдиністю протилежностей; 5) немає вірної відповіді.

Методику обробки та аналізу даних планують:

1) лише при написанні методики теоретичних досліджень; 2) лише при написанні методики експериментальних досліджень; 3) взагалі не планують; 4) при написанні методики теоретичних і експериментальних досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Як називається будь-яке передбачення або здогадка, істинність якої поки що невідома і служить для попереднього передбачення нових явищ?

1) теорія; 2) гіпотеза; 3) аксіома; 4) закон; 5) немає вірної відповіді.

До природних наук відносять:

1) історія; 2) хімія; 3) теологія; 4) фізика; 5) біологія.

Як називається окреме явище або процес, що є основою в науковій роботі?

1) мета; 2) метод; 3) актуальність; 4) об'єкт; 5) висновки.

Однофакторні наукові дослідження це:

1) дослідження з однією повторністю; 2) дослідження з дослідження однієї проблеми; 3) дослідження з використання одного поля; 4) дослідження з одного напрямку науки; 5) немає вірної відповіді.

Як називаються умови наукової роботи, які складають основу схеми дослідження?

1) повторності; 2) варіанти; 3) виключки; 4) захисні смуги; 5) немає вірної відповіді.

Стандартний метод розміщення варіантів поділяється на:

1) ямб-метод; 2) дактиль-метод; 3) рендомізований метод; 4) метод латинського квадрату; 5) немає вірної відповіді.

При якому методі використовують майже половину ділянок під контроль?

1) ямб-метод; 2) дактиль-метод; 3) рендомізований метод; 4) метод латинського квадрату; 5) немає вірної відповіді.

Як називається частини площі, які ізолюються від облікованих ділянок у зв'язку із певними їх пошкодженнями та іншими факторами?

1) повторності; 2) виключки; 3) захисні смуги; 4) ямби; 5) немає вірної відповіді.

Які форми ділянок найчастіше використовують на схилах з неоднаковими умовами?

1) круглі; 2) овальні; 3) квадратні; 4) видовжені; 5) немає вірної відповіді.

Як називається твердження, яке приймається без будь-яких логічних доказів через свою безпосередню переконаність?

1) теорія; 2) гіпотеза; 3) аксіома; 4) закон; 5) немає вірної відповіді.

До природних наук відносять:

1) економіка; 2) хімія; 3) фізика; 4) теологія; 5) біологія.

Як називається узагальнюючий розділ усіх досліджень в науковій роботі?

1) мета; 2) метод; 3) предмет; 4) об'єкт; 5) висновки.

Багатофакторні наукові дослідження це:

1) дослідження з декількома повторностями; 2) дослідження з дослідження декількох питань; 3) дослідження з використанням декількох полів; 4) дослідження з декількох напрямів науки; 5) немає вірної відповіді.

Як називається частина поля, на якій розміщують однотипні ділянки, з однаковими умовами дослідження?

1) повторності; 2) варіанти; 3) виключки; 4) захисні смуги; 5) ямби.

Систематичний метод розміщення варіантів поділяється на:

1) ямб-метод; 2) дактиль-метод; 3) рендомізований метод; 4) метод латинського квадрату; 5) немає вірної відповіді.

При якому методі використовують під контроль майже 1/3 усіх ділянок?

1) ямб-метод; 2) дактиль-метод; 3) рендомізований метод; 4) метод латинського квадрату; 5) немає вірної відповіді.

Як називається частини площі, які не входять до складу варіантів і мають функції розмежування варіантів між собою?

1) повторності; 2) виключки; 3) захисні смуги; 4) ямби; 5) немає вірної відповіді.

Як називається метод дослідження, при якому фіксують види шкідників, однак не проводять встановлення чисельності особин кожного виду?

1) якісний; 2) кількісний; 3) гіпотетичний; 4) емпіричний; 5) немає вірної відповіді.

Індукція це:

1) схема роботи; 2) форма наукового пізнання; 3) метод дослідження; 4) сприйняття світу; 5) немає вірної відповіді.

Методика передбачає:

1) система правил використання методів; 2) послідовність поступок у роботі; 3) система творчості людини; 4) прийоми дослідження; 5) немає вірної відповіді.

Безперервний процес накопичення інформації передбачає:

1) скринінг; 2) моніторинг; 3) маркетинг; 4) спостереження; 5) немає вірної відповіді.

Співставлення досліджуваних предметів можливе методом:

1) абстракції; 2) порівняння; 3) дедукції; 4) індукції; 5) немає вірної відповіді.

Професор затверджений Міністерством освіти і науки:

1) звання; 2) посада; 3) керівник; 4) завідувач; 5) немає вірної відповіді)

Виділіть природничі науки:

1) географія; 2) біологія; 3) соціологія; 4) філософія; 5) немає вірної відповіді.

Які функції виконує наука в суспільстві?

1) задоволення потреб людини у пізнанні законів природи і суспільства; 2) розвитку культури, гуманізації виховання і формування нової людини; 3) удосконалення виробництва і суспільних відносин; 4) забезпечення обороноздатності держави і її міжнародного іміджу; 5) формування різноманітних галузей наукових теорій.

Характерні ознаки наукової діяльності:

1) систематизація знань; 2) наявність наукової проблеми; 3) наявність об'єкта і предмета дослідження; 4) практична значущість процесу, що вивчається; 5) немає вірної відповіді.

Що є предметом науки:

1) матеріальні об'єкти природи; 2) пов'язані між собою форми руху; 3) особливості відображення форм руху матерії у свідомості людей; 4) форми мислення; 5) немає вірної відповіді.

Основні функції анотації:

1) сигнальна; 2) пошукова; 3) творча; 4) узагальнююча; 5) немає вірної відповіді.

Анотація - це:

1) конспект; 2) реферат; 3) плагіат; 4) вторинний документ; 5) оригінальний твір.

Теза - це коротко сформульовані основні положення:

1) лекції; 2) каталогу; 3) кінофільму; 4) словники; 5) доповіді.

Основна функція науки:

1) пізнавальна; 2) нормативна; 3) творча; 4) ціннісна; 5) комунікативна.

Вивчення наукових джерел це:

1) редагування запису; 2) перегляд літератури і систематизація; 3) загальне ознайомлення з науковою проблемою; 4) вибіркоче читання окремих частин; 5) записування цитат.

Науково-педагогічний працівник-це:

1) вчений у закладах післядипломної освіти III-IV рівня акредитації; 2) вчений національного університету; 3) викладач вищої освіти; 4) бакалавр; 5) дипломант.

Серед основних функцій науки:

1) гносеологічна; 2) творча; 3) педагогічна; 4) комунікативна; 5) пізнавальна.

Компіляція передбачає:

1) створення автореферату на підставі чужої дисертації; 2) реферування інших текстів; 3) включення чужого тексту у власну монографію; 4) запозичення доповіді; 5) привласнення чужих ідей.

До методів наукових досліджень належать:

1) спостереження; 2) прогноз; 3) дедукція; 4) опитування; 5) абстракція.

Гіпотеза походить від грецького слова:

1) обґрунтування; 2) пропущення; 3) припущення; 4) основа; 5) немає вірної відповіді.

Каталог книг - це:

1) перелік музейних експонатів книг; 2) зібрання книг; 3) перелік книг; 4) список журналів; 5) немає вірної відповіді.

Науковий факт-це:

1) пошук; 2) законодавство; 3) вивчення законів природи; 4) мислення; 5) складова наукового знання.

Авторський(друкований)аркуш-це:

1) 3 тис. кв. м відбитків(ілюстрацій, карт тощо); 2) 20 сторінок машинопису; 3) 40 тис. знаків; 4) друкована сторінка; 5) немає вірної відповіді.

Основне призначення довідкової анотації:

1) дати рекомендацію читачеві; 2) уточнити ті вихідні дані, що відсутні в бібліографічному описі; 3) полегшити пошук необхідних джерел; 4) подати інформацію про документ; 5) немає вірної відповіді.

Особу, яка складає реферат, називають:

1) рефреном; 2) референтистом; 3) референтом; 4) рефератом; 5) немає вірної відповіді.

Способи розміщення в списку використаних джерел:

1) спочатку книги, потім газети; 2) спочатку зарубіжні джерела, потім - всі інші; 3) спочатку українські джерела, потім зарубіжні; 4) алфавітний порядок; 5) хронологічний порядок.

Вивчення наукових джерел:

1) вибіркоче читання окремих частин; 2) загальне ознайомлення з науковою проблемою; 3) перегляд літератури і систематизація; 4) редагування запису; 5) "швидке читання" матеріалу.

Етапи наукового дослідження передбачають таку послідовність:

1) оформлення та вивчення основних джерел за темою дослідження; 2) вибір методів, аналіз даних; 3) написання висновків, рекомендації тощо; 4) визначення мети та головних завдань, гіпотези; 5) окреслення об'єкта і предмету.

Способи розміщення в списку використаних джерел:

1) спочатку книги, потім газети; 2) спочатку зарубіжні джерела, потім-всі інші; 3) тематичний порядок; 4) алфавітний порядок за першою літерою прізвища автора або назви праці; 5) по мірі використання у тексті.

Ієрархія(послідовність)основних етапів вивчення наукових джерел:

1) редагування запису; 2) перегляд літератури і систематизація; 3) загальне ознайомлення з науковою проблемою; 4) вибіркоче читання окремих частин; 5) виписування цитат.

До якої групи наукової інформації відносять каталоги, анотації, реферати?

1) якісної; 2) пізнавальної; 3) емпіричної; 4) вторинної; 5) первинної.

Форми використання матеріалів наукового дослідження:

1) автореферат; 2) реферат; 3) курсова робота; 4) доповідь; 5) дисертація.

До наукових звань належить:

1) завідувач кафедри; 2) професор; 3) магістр; 4) доктор філологічних наук; 5) молодий вчений.

Молодий учений в Україні - це вчений віком до:

1) 25 років; 2) 28 років; 3) 35 років; 4) 40 років; 5) 45 років.

Наукова діяльність має кілька видів:

1) науково-дослідницька; 2) науково-організаційна; 3) науково-інформаційна; 4) науково-педагогічна; 5) науково-допоміжна.

Форми апробації результатів наукового дослідження:

1) симпозіум; 2) збори; 3) конференція; 4) курсова робота; 5) колоквіум.

Науковий ступінь це:

1) завідувач кафедри; 2) доцент; 3) професор; 4) кандидат наук; 5) немає вірної відповіді.

Наукова стаття:

1) опис природи; 2) формулювання результату досліджень; 3) характеристика приладу; 4) цитати із літератури; 5) немає вірної відповіді.

Ключові слова це:

1) реферат; 2) стисла змістова частина; 3) до 7 змістових слів за напрямком дослідження; 4) нотування змісту; 5) немає вірної відповіді.

Обсяг дипломної роботи до:

1) 50 сторінок; 2) рекомендованих 80 сторінок; 3) 1 00 друкованих листків; 4) 20 аркушів; 5) немає вірної відповіді.

Особа, яка веде діловодство на фірмі:

1) секретар; 2) діловий; 3) бухгалтер; 4) менеджер; 5) немає вірної відповіді.

Апробація роботи:

1) перевірка у виробничих умовах; 2) застосування на виробництві; 3) оформлення винаходу; 4) звіряння із стандартом; 5) немає вірної відповіді.

Спостереження це:

1) робота над об'єктом; 2) метод дослідження; 3) зважування істини; 4) напрям дослідження; 5) немає вірної відповіді.

Скорочення к)с)-г)н) означає:

1) кандидат сільськогосподарських наук; 2) книга сортів і городніх навиків; 3) каталог; 4) набір букв і знаків; 5) немає вірної відповіді.

Доповідь при захисті дипломної бакалавра триває:

1) 20 хвилин; 2) 7-10 хвилин; 3) 40 хвилин; 4) 60 хвилин; 5) немає вірної відповіді.

Тези доповіді містять:

1) короткий зміст матеріалів досліджень; 2) детальний опис приладу; 3) конкретні дані у таблицях і графіках; 4) викладено матеріал на 5 сторінок; 5) немає вірної відповіді)

Грант це:

1) нагорода за роботу; 2) грошова премія; 3) програма досліджень із фінансовим викладом; 4) бюджет наукових досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Варіанти дослідів:

1) різні схеми висіву; 2) різні роки досліджень; 3) методи викладення матеріалу; 4) способи аналізу досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Наукове дослідження:

1) рушійна сила; 2) розвинена форма раціональної діяльності; 3) сподівання на краще; 4) запланований поступок; 5) немає вірної відповіді.

Академік це:

1) посада; 2) ступінь; 3) найвище вчене звання осіб обраних до академій наук; 4) нагорода; 5) немає вірної відповіді.

Аспект це:

1) ряд припущень; 2) точка зору об'єкта досліджень; 3) мовне значення; 4) мінливість; 5) немає вірної відповіді.

Однофакторний дослід має:

1) один фактор для вивчення; 2) одну ділянку; 3) один варіант; 4) одне повторення; 5) немає вірної відповіді.

Як метод передбачає розміщення контролю через:

1) музикальний ключ; 2) кожний вивчений зразок; 3) 10 зразків; 4) 5 зразків; 5) немає вірної відповіді.

Дактиль метод передбачає розміщення контролю через:

1) 5 зразків; 2) 3 зразки; 3) 2 зразки; 4) 6 зразків; 5) немає вірної відповіді.

Шкала Друде передбачає оцінку:

1) життєздатності; 2) рясності виду рослин; 3) цвітіння; 4) плодоношення; 5) немає вірної відповіді.

Найбільш поширений метод досліджень у лісівництві:

1) польовий; 2) маршрутний; 3) детальний; 4) лабораторний; 5) немає вірної відповіді.

Для вивчення залежності росту дерев від ґрунтових умов застосовують метод:

1) дедукцій; 2) експерименту; 3) тестування; 4) системного аналізу; 5) немає вірної відповіді)

Кількісні методи застосовують при:

1) запланованих обсягах; 2) можливих прорахунках; 3) бажанні порахувати; 4) виразі числової характеристики явищ; 5) немає вірної відповіді.

Гіпотеза передбачає:

1) домисли; 2) наукове припущення; 3) бред; 4) розумне узагальнення; 5) немає вірної відповіді.

Полеві дослідження проводяться:

1) у полі; 2) у природних умовах; 3) у модельних умовах; 4) у штучному кліматі; 5) немає вірної відповіді)

Кандидат біологічних наук скорочується як:

1) канд.біол.наук; 2) к.б.н.; 3) канд.б.н.; 4) к-б-н.; 5) немає вірної відповіді.

Креативність це:

1) здатність рухатись вперед; 2) здібність до творчості; 3) володіння мовами; 4) можливість модно одягатись; 5) немає вірної відповіді.

Поняття абстракту:

1) вияв волі; 2) відображення об'єктивної дійсності; 3) усвідомлення правди; 4) охоплення страху; 5) немає вірної відповіді.

Доповідь викладається при звіті за:

1) 20 хвилин; 2) 40 хвилин; 3) час не обмежений; 4) певний період; 5) немає вірної відповіді.

Надсилання наукової статті до видання:

1) з рецензіями і супровідним листом; 2) з оплатою за друк; 3) з рішенням про друк; 4) з фінансовим супроводом; 5) немає вірної відповіді)

Фундаментальні дослідження це:

1) глибокі теоретичні дослідження; 2) вивчення елементів технологій; 3) створення сортів та насіння; 4) дослідження з високим фундаментом; 5) немає вірної відповіді.

Галузі наук за предметом досліджень діляться на:

1) природні і політичні; 2) природничі і суспільні; 3) економічні і технічні; 4) ергономічні і політичні; 5) немає вірної відповіді.

Бібліографія це:

1) велика книжка; 2) перелік літератури; 3) назва літератури; 4) довідкова література; 5) немає вірної відповіді.

Оглядова стаття посилається до друку:

1) з рецензією; 2) без рецензії; 3) з описом вимог автора; 4) з фінансовим супроводом; 5) немає вірної відповіді.

Вхід до електронної бази даних:

1) вільний; 2) платний; 3) за погодження власника; 4) за умови уміння користуватись ним; 5) немає вірної відповіді)

Мета наукових досліджень:

1) коротке розкриття теми досліджень; 2) шляхи вирішення проблеми; 3) широкий опис напрямів досліджень; 4) детальний аналіз досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Теорія це :

1) форма мислення; 2) система знань; 3) вчення про мислення; 4) психологічний процес; 5) немає вірної відповіді.

Наукова група:

1) квартет; 2) дует; 3) творчий колектив; 4) бригада; 5) немає вірної відповіді.

Проблеми класифікують за:

1) напрямом діяльності установи; 2) за масштабом; 3) за віянням моди; 4) за логікою; 5) немає вірної відповіді.

Комп'ютерні програми призначені для:

1) опрацювання матеріалу; 2) діалогу зі світом; 3) аналізу новин; 4) закладання досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Масштаб проблеми виражається у:

1) кілометрах; 2) кілограмах; 3) територіальних змінах природи; 4) напрямках вітру; 5) немає вірної відповіді.

Комп'ютерні програми необхідні для:

1) ефективного оперативного вирішення завдань; 2) ускладнення роботи; 3) посилення діяльності; 4) мозкового штурму; 5) немає вірної відповіді.

Цитата це:

1) красивий вираз; 2) дослівний уривок твору; 3) крилате слово; 4) ілюстрація матеріалу; 5) немає вірної відповіді)

Тема дослідження це:

1) сформульоване наукове завдання; 2) галузь наукового дослідження; 3) форма діяльності; 4) закономірності пізнання; 5) немає вірної відповіді.

Стандарт розуміють як:

1) документ; 2) норма; 3) відхилення; 4) прирівнювання; 5) немає вірної відповіді.

Рекогносцирувальний тип дослідження застосовується при:

1) поправці на складність дослідження; 2) геоботанічній характеристиці територій; 3) скорочення обстежень; 4) коректування обсягів досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Рендомізований метод розміщення ділянок передбачає:

1) без послідовності; 2) неорганізовані повторення; 3) хаос; 4) багато повторень; 5) немає вірної відповіді.

Число варіантів:

1) кількість ділянок у досліді; 2) повторюваність; 3) визначення різних факторів; 4) кількість робіт; 5) немає вірної відповіді)

Контроль у досліді застосовується для:

1) більшого набору ділянок; 2) визначення ефекту досліді; 3) уточнення дії визначення фактора;
4) ревізійні дії; 5) немає вірної відповіді.

Мінімальне число варіантів у досліді може бути:

1) 5; 2) 2; 3) 1; 4) 6; 5) немає вірної відповіді.

Оцінка життєвого стану дерев проводиться за шкалою, бали :

1) 5; 2) 4; 3) 6; 4) 9; 5) немає вірної відповіді.

Сухостій це :

1) дерево вислохло на корені; 2) сухе дерево; 3) відмирання гілок; 4) стійло без води; 5) немає вірної відповіді.

Діаметр стовбура дерева вимірюється на висоті:

1) біля кореневої шийки; 2) 1,3 м від кореневої шийки; 3) декілька сантиметрів від кореневої шийки; 4) де зручно; 5) немає вірної відповіді.

Вміст поживних речовин у підстилці визначають:

1) лабораторним методом; 2) гольовим методом; 3) експертним методом; 4) модельним методом; 5) немає вірної відповіді.

Член-кореспондент це:

1) академічне звання; 2) вчена нагорода; 3) посада; 4) кореспондент газети; 5) немає вірної відповіді.

Форми обслуговування читачів обмежуються кількістю напрямів:

1) 6; 2) 2; 3) 5; 4) 12; 5) немає вірної відповіді.

Кандидат наук це:

1) посада; 2) ступінь; 3) звання; 4) бажання; 5) немає вірної відповіді.

Наукове дослідження:

1) пошук; 2) форма раціональної діяльності; 3) стратегія пошуку; 4) колективне заняття; 5) немає вірної відповіді.

Філософська категорія об'єктивної дійсності виражений у :

1) догмі; 2) прагненні; 3) законі; 4) дослідження; 5) немає вірної відповіді.

Матеріали про наявну літературу викладений у:

1) предметному каталозі; 2) алфавітному каталозі; 3) картотеці; 4) інтернеті; 5) немає вірної відповіді.

Точка зору, якою розглядають об'єкт досліджень виражена у:

1) законі; 2) аспекті; 3) анотації; 4) аксіомі; 5) немає вірної відповіді.

Природничі науки це:

1) науки про природу; 2) конкретні технічні характеристики; 3) пошук знань у природі; 4) прості дослідження; 5) немає вірної відповіді.

Первинна інформація це:

1) фактичні дані; 2) сигнальні дані; 3) опрацьовані дані; 4) стаття; 5) немає вірної відповіді.

Реферат складається із структурних частин:

1) 6; 2) 4; 3) 3; 4) 2; 5) немає вірної відповіді.

Наукова стаття потребує:

1) характеристики; 2) відповіді; 3) рецензії; 4) тлумачення; 5) немає вірної відповіді.

Кількісна характеристика об'єкту можлива через:

1) вимірювання; 2) спостереження; 3) визначення; 4) ідентифікацію; 5) немає вірної відповіді.

Попереднє дослідження, що передує головному називається:

1) передчасним; 2) пілотним; 3) розвідувальним; 4) лонгїтюрним; 5) немає вірної відповіді.

Система правил використання методів досліджень це:

1) правил гри; 2) методика; 3) підходи; 4) аспекти; 5) немає вірної відповіді.

Спосіб наукового дослідження:

1) аналіз; 2) етап; 3) уточнення; 4) прагнення; 5) немає вірної відповіді.

Достовірність це:

1) логічний доказ одержаних даних; 2) оформлення на статистичних даних; 3) виклад точності дослідження; 4) достатня правильність результату; 5) немає вірної відповіді.

Тези доповіді це:

1) опубліковані матеріали доповіді наукової діяльності; 2) виклад змісту доповіді на паперових носіях; 3) зміст доповіді на слайді; 4) презентація доповіді; 5) немає вірної відповіді.

Методика індексування УДК передбачає:

1) основні поняття дослідження; 2) правила побудови індексів літератури; 3) можливості досягнень; 4) запит літератури; 5) немає вірної відповіді.

Безперервний процес накопичення інформації:

1) моніторинг; 2) пошук; 3) мотивація; 4) синтез; 5) немає вірної відповіді.

Методику обробки та аналізу даних планують:

1) лише при написанні методики теоретичних досліджень; 2) лише при написанні методики експериментальних досліджень; 3) взагалі не планують; 4) при написанні методики теоретичних і експериментальних досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Понаднормові виміри досліджуваних величин потрібні:

1) лише при вирішенні важливих наукових задач; 2) завжди; 3) взагалі не потрібні; 4) при вимірюванні лише 1 величини; 5) немає вірної відповіді.

Як називається будь-яке передбачення або здогадка, істинність якої поки що невідома і служить для попереднього передбачення нових явищ?

1) теорія; 2) гіпотеза; 3) аксіома; 4) закон; 5) немає вірної відповіді.

Конкретизує основний задум, чітко обмежує рамки дослідження:

1) тема; 2) об'єкт; 3) предмет; 4) синтез; 5) немає вірної відповіді.

При якому методі використовують майже половину ділянок від контроль?

1) ямб-метод; 2) дактиль-метод; 3) рендомізований метод; 4) метод латинського квадрату; 5) немає вірної відповіді)

Фактичні дані зібрані дослідником є матеріалом:

1) первинним; 2) сирим; 3) зведеним; 4) конкретним; 5) немає вірної відповіді.

Результатом аналітичної обробки матеріалів є інформація:

1) половинна; 2) третинна; 3) вторинна; 4) вагома; 5) немає вірної відповіді.

Короткі відомості про статтю:

1) анотація; 2) аплікація; 3) реферат; 4) резюме; 5) немає вірної відповіді.

Розчленування цілого на частини можливе при:

1) корекції; 2) аналізі; 3) узагальнення; 4) обговоренні; 5) немає вірної відповіді.

Прокладання профілів при дослідженні рослинності забезпечує метод:

1) повздовжніх ліній; 2) профільних ліній; 3) поперечних ліній; 4) порівняльного аналізу; 5) немає вірної відповіді.

Таксаційні оцінки деревини проводяться на:

1) вибраних деревах; 2) пробних площах; 3) кращих деревах; 4) природних насаджень; 5) немає вірної відповіді.

Академічне звання надане вченому, обраному до складу академії наук:

1) член-кореспондент; 2) професор; 3) академік; 4) доцент; 5) немає вірної відповіді.

Нормативні документи з викладенням вимог до продукції:

1) норми; 2) стандарти; 3) закони; 4) методики; 5) немає вірної відповіді.

Наукове видання, що містить повне дослідження проблеми:

1) підручник; 2) монографія; 3) посібник; 4) методика; 5) немає вірної відповіді.

Система поглядів на визначення мети:

1) концепція; 2) конференція; 3) концентрація; 4) істина; 5) немає вірної відповіді.

Науковий збірник включає:

1) різні наукові трактати; 2) окремі роботи різних авторів; 3) зібрання вчених; 4) тези доповідей; 5) немає вірної відповіді.

Продукт людського мислення це:

1) думка; 2) ідея; 3) слово; 4) істина; 5) немає вірної відповіді.

Короткий виклад змісту наукового дослідження викладений у:

1) дипломний; 2) статті; 3) рефераті; 4) дисертації; 5) немає вірної відповіді.

Науковий журнал це:

1) науковий твір; 2) періодичне видання; 3) популяризація результатів; 4) художній твір; 5) немає вірної відповіді.

Інтелектуальна творча діяльність для отримання нових знань це:

1) висока кваліфікованість; 2) творчість; 3) наукова діяльність; 4) мислення; 5) немає вірної відповіді.

Явище що породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження:

1) приклад; 2) об'єкт; 3) предмет; 4) проблема; 5) немає вірної відповіді.

Короткий висновок основних положень оціночного характеру:

1) анотація; 2) резюме; 3) підсумок; 4) рекомендація; 5) немає вірної відповіді.

Процес наукового передбачення:

1) гадання; 2) прогноз; 3) загадка; 4) задум; 5) немає вірної відповіді.

Перехід від одиничного до загального це:

1) примноження; 2) обмеження; 3) узагальнення; 4) співставлення; 5) немає вірної відповіді.

Факт науковий це:

1) факичний процес; 2) реальність наукового звання; 3) основа знання; 4) реальна дійсність; 5) немає вірної відповіді.

Засоби для виконання наукової роботи формулюють:

1) бонус; 2) калим; 3) грант; 4) презент; 5) немає вірної відповіді.

Економічні дослідження відносять до наук:

1) важливих; 2) суспільних; 3) технічних; 4) природничих; 5) немає вірної відповіді.

Процес накопичення фактів можливий при етапі досліджень:

1) теоретичному; 2) емпіричному; 3) суспільному; 4) колективному; 5) немає вірної відповіді.

Основою емпіричних методів дослідження є:

1) логіка; 2) експеримент; 3) пізнання; 4) аналітика; 5) немає вірної відповіді.

Співвідношення однієї величини до іншої можливе при:

1) визначенні; 2) вимірюванні; 3) вивченні; 4) пізнанні; 5) немає вірної відповіді.

Вивчає творче мислення:

1) логістика; 2) евристика; 3) нумізматики; 4) валеологія; 5) немає вірної відповіді.

Достовірність результатів обґрунтовується:

1) додатковими дослідженнями; 2) експериментальними даними; 3) важливим експериментом; 4) доопрацювання даних; 5) немає вірної відповіді.

Забезпечує одноманітність підходів до створення індексів:

1) УДК; 2) БДД; 3) КПП; 4) УССР; 5) немає вірної відповіді.

На межі природничих, суспільних та технічних наук розвиваються:

1) фізика; 2) ботаніка; 3) біономіка; 4) астрономія; 5) немає вірної відповіді.

Метод експертних оцінок передбачає:

1) ревізія думок; 2) інформація думок експертів; 3) оцінка балансу знань; 4) застереження про виток інформації; 5) немає вірної відповіді.

Евристика наука про :

1) глобальне дослідження; 2) творче мислення; 3) космополітизм у науці; 4) комплектність досліджень; 5) немає вірної відповіді.

Скоротити кандидат сільськогосподарських наук :

1) кан.с/г наук; 2) к.с-г.н.; 3) канд.сіль.госп.наук; 4) канд.с.-г.н.; 5) немає вірної відповіді.

Статистика наука:

1) про розмноження; 2) вивчення кількісної сторони явища; 3) величину можливого; 4) вартість дослідження; 5) немає вірної відповіді.

База даних це:

1) каталог матеріалу; 2) програмний засіб зберігання інформації; 3) велика книга; 4) колектор літератури; 5) немає вірної відповіді.

СУБД це:

1) система українського будівничого дому; 2) система управління базами даних; 3) спілка управління базою дослідження; 4) скорочено без правил; 5) немає вірної відповіді.

Вторинна інформація це:

1) первинні матеріали досліджень; 2) викладені результати досліджень; 3) опубліковані документи; 4) узагальнюючий звіт; 5) немає вірної відповіді.

Достовірність це:

1) логічний доказ одержаних даних; 2) оформлення статистичних даних; 3) виклад методу точності дослідження; 4) достатня правильність результату; 5) немає вірної відповіді.

